

концепція «сродної праці» є засобом пояснення численних феноменів соціального життя і набуває методологічного значення в розкритті їх причин та механізмів.

Список використаних джерел

1. Герасимчук О. «Навмисно погано вчать, щоб займатись з учнями репетиторством», – вчитель зібрав найпоширеніші упередження щодо педагогів [Електронний ресурс]. 2023. Режим доступу до ресурсу: [https://radiotrek.rv.ua/news/navmисno-pogano-vchat-shchob-zaymatis-z-uchnyami-repetitorstvom---vchitel-zibrav-nayposhirenishi-uperedzhennya-shchodo-pedagogiv_309616.html](https://radiotrek.rv.ua/news/navmисno-pogano-vchat-shchob-zaymatis-z-uchnyami-repetitorstvom---vchitel-zibrav-nayposhirenishi-uperedzhennya-shchodo-pedagogiv).
2. Куц В. А. Григорій Сковорода про роль праці у розвитку особистості. Вісник національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Філософія. Психологія. Педагогіка : [зб. наук. пр.] Київ, 2008. № 3. С. 39–26.
3. Суткова В. О., Микитюк Л. В. Профорієнтаційна робота в освітній галузі [Електронний ресурс]. 2022. Режим доступу до ресурсу: <http://boryspil-osvita.edukit.kiev.ua/proforiyentacijna-robota-v-osvitnij-galuzi-mista/>.
4. Ядловська О. С. Ідея «сродної праці» у філософських поглядах Г. Сковороди Формування особистості як чинник розвитку громадянського суспільства в Україні: філософські, історичні, психологічні аспекти : тези доповідей наук.-практ. заходів кафедри філософії та політології за 2017 рік. Дніпро : ДДУВС, 2018. С. 45–48.

Василь ФАЗАН

ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ ЯК УМОВА ЦІННІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

Педагогічна наука розглядає проблему духовно-морального виховання учнівської молоді як одну з провідних, адже те, як людина визначає цінності, усвідомлює свою сутність, істотно впливає на всю її життєдіяльність.

Категорія "мораль" трактується як "система цінностей, принципів, норм і правил поведінки та діяльності людей, які регулюють відносини між ними на гуманній основі" [2]. Ідеали й норми моралі створювалися віками в кожного народу, а стверджувалися і вдосконалювалися у практиці поведінки та взаємовідносин. Нині все більше утверджується думка, що особливості різних історичних епох впливали на формування певних моральних уявлень, правил поведінки, виховних ідеалів у моральному становленні особистості.

Поняття "виховання" в педагогічній літературі застосовується в широкому та вузькому значенні. Виховання в широкому значенні трактується як освіта, навчання, процес формування особистості й підготовки її до активної участі у виробничому, суспільному та культурному житті. Формування світогляду, морального обличчя, розвиток смаку, фізичний розвиток – це більш вузьке значення розглядуваної дефініції.

У філософському розумінні моральне виховання – це "виховна діяльність школи і сім'ї, що має на меті формування стійких моральних якостей, потреб, почуттів, навичок, звичок поведінки на основі засвоєння ідеалів, норм і принципів моралі, участь у практичній діяльності [4].

Із педагогічної точки зору моральне виховання розглядається як цілеспрямований і систематичний вплив на свідомість, почуття й поведінку вихованців з метою формування в них моральних якостей, що відповідають вимогам суспільної моралі [1].

Доходимо висновку, що моральне виховання – це багатогранний, цілісний системний процес, який забезпечує формування моральної свідомості особистості, її

чуттєво-емоційної сфери, гуманного ставлення до навколишньої дійсності, здатностей вибудувати гуманні взаємини з людьми, розуміти та творити добро і красу в житті.

Отже, проаналізувавши думки і трактування сутності та особливостей поняття "моральне виховання", доходимо висновку, що **моральне виховання є процесом засвоєння моральних цінностей та ідеалів, оволодіння моральною культурою, формування морального почуття, стійких моральних якостей і навичок моральної поведінки.**

У сучасних наукових уявленнях моральне виховання характеризується за допомогою таких понять: "мораль", "моральність", "моральна свідомість", "моральні почуття", "моральні звички", "моральна спрямованість". Розглянемо сутність споріднених понять з тим, щоб ґрунтовно розкрити сутність процесу морального виховання:

- мораль – специфічний тип регуляції відносин між людьми, спрямованої до їх гуманізації на засадах спільного блага;
- моральність – внутрішнє налаштування індивіда діяти відповідно до своєї совісті та свободи, волі;
- моральні почуття – почуття, у яких виявляється стійке ставлення людини до суспільних подій, до інших людей і до себе;
- моральна свідомість – якість, що відображає реальні стосунки і регулює моральний аспект діяльності людини;
- моральні звички – стійкі форми поведінки, які є внутрішньою потребою особистості та виявляються в будь-якій ситуації й умовах;
- моральна спрямованість – стійка суспільна позиція особистості, що базується на світоглядній основі мотивів поведінки й виявляється в різних умовах як властивість особистості;
- моральна вихованість – інтегральна якість особистості, що характеризується певним рівнем сформованості морально-ціннісної сфери особистості;
- моральні цінності – вибіркова, відносно стійка система спрямованості інтересів і потреб особистості до норм загальнолюдської моралі;
- моральне виховання учнівської молоді в умовах загальноосвітньої школи – взаємодія учнів і вчителів у спеціально створених умовах з метою залучення їх до суспільного досвіду та культури (соціалізації), з одного боку, та розвитку в них унікальних особистісних якостей (індивідуалізації) з іншого [2].

Із досвіду сімейного виховання знаємо: якщо в сім'ї дотримуються заповідей Божих, у ній не виростають злочинці, наркозалежні, бо в дитини формуються такі гуманні якості, як доброзичливість, дружелюбність, чуйність, співчуття, чесність, повага до старших, розуміння добра і зла, готовність допомогти, милосердя, які будуть дороговказом протягом всього життя. Отже, наголошуємо, духовно-моральне виховання, розпочате з дитинства в сім'ї, продовжується у процесі соціалізації особистості. Сімейні цінності – моральні основи життя сім'ї, у яких утверджено стосунки поколінь, закони подружньої вірності, піклування про дітей, пам'ять про предків, – це продукт історії та культури українців. Ідеали добра, милосердя, людяності та такі категорії, як честь, гідність, працелюбство стали головними виразниками народної моралі. Залучення учнівської молоді до участі у благодійних акціях, надання допомоги нужденним, проведення концертів у територіальних центрах та пансіонатах для людей з особливими потребами та пенсійного віку, поміч людині, яку спіткало нещастя, хворим, допомога в господарстві – це і середовищем формування загальнолюдських цінностей молодого покоління, виховання толерантного ставлення до інших людей.

Моральні стосунки в сім'ї накладають відбиток на все життя людини, оскільки їх вплив пов'язаний, по-перше, із сильними переживаннями, по-друге, вони більш постійні,

по-третє, у них закладаються підвалини всіх моральних ставлень людини до суспільства, до праці, до інших людей [3].

Список використаних джерел

1. Гончаренко С. Педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 375 с.
2. Кузьмінський А.І. Педагогіка : навчальний посібник. К. : Знання, 2007. 447 с.
3. Молодиченко В.В. Модернізація цінностей в українському суспільстві засобами освіти (філософський аналіз) : монографія. Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. К. : Знання України, 2010. 384 с.
4. Філософія : підручник / [Заїченко Г.А., Сагатовський В.М., Кальний І.І. та інші] ; за ред. Г.А.Заїченка та ін. К. : Вища школа, 1995. 430 с.

Наталія КОНОНЕЦ

ЦИФРОВИЙ ОСВІТНІЙ РЕСУРС «УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ» ЯК ЗАСІБ РЕСУРСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ФАХОВИХ КОЛЕДЖІВ

Сучасний викладач інформатики та комп'ютерних технологій у фахових коледжах повинен вміти орієнтуватися на сучасному ринку освітніх продуктів і вибирати саме ті навчальні матеріали, які допоможуть вирішити конкретні дидактичні цілі, що стоять перед ним і його студентами. Викладач повинен уміти вирішувати питання методичної доцільності використання певних цифрових навчальних матеріалів, зуміти так організувати навчальний процес, знайти такі форми навчання, за яких використання нових навчальних матеріалів буде найбільш ефективно. Дидактично доцільним та актуальним нині є активне впровадження до ресурсно-орієнтованого навчання (РОН), націленого на самостійний пошук та всебічне використання різноманітних інформаційних ресурсів (друкованих, цифрових, електронних, медіа та Інтернет-ресурсів тощо), а отже – на формування здатності управляти інформаційними ресурсами (Кононець, 2019).

Ефективними та широко популярними в освітньому процесі під час війни (дистанційний та змішаний формати навчання у фахових коледжах) є цифрові засоби навчання та Інтернет-ресурси. Відсутність спеціальних цифрових освітніх ресурсів для вивчення дисципліни «Управління інформаційними ресурсами» (для студентів ОПП «Інформаційна діяльність підприємства») є проблемою, яку вирішує сам викладач.

Найбільш зручними є динамічні, інтерактивні повнофункціональні освітні ресурси типу віртуальні класи сервісу Google Classroom, прикладом якого є цифровий освітній ресурс «Управління інформаційними ресурсами» (рис. 1).